RAŞİT KÜÇÜK KÜLLİYATI -3

ÖRNEK BİR İNSAN
RAŞİT KÜÇÜK

Editör: Dr. Müjdat Uluçam

Hayat

ÖRNEK BİR İNSAN RAŞİT KÜÇÜK

RAŞİT KÜÇÜK KÜLLİYATI - 3

ÖRNEK BİR İNSAN
RAŞİT KÜÇÜK

© 2023, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. Ltd. Şti.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.
ISBN: 978-605-151-455-0

Sertifika No: 44968

Hayat Yayınları : 755
Biyografi : 8
Kitabın Adı : Örnek Bir İnsan Raşit Küçük
Yayına Hazırlayan : Müjdat Uluçam
Redaksiyon - Tashih : Metin Mergen
Kapak ve İç Tasarım : Hayat Yayınları
Baskı Yeri & Tarihi : İstanbul, 2023
Baskı & Cilt : BPC Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Osmangazi Mahallesi, Mehmet Deniz Kopuz Caddesi, No: 17
Esenyurt / İstanbul
Tel: 0212 549 53 83
Sertifika No: 48745

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3
Fındıkzade - Fatih / İstanbul
Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 290 99 78 Faks: 0212 613 11 55
www.hayatyayinlari.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com
twitter.com/hayatyayinlari - facebook.com/hayatyayinlari.com

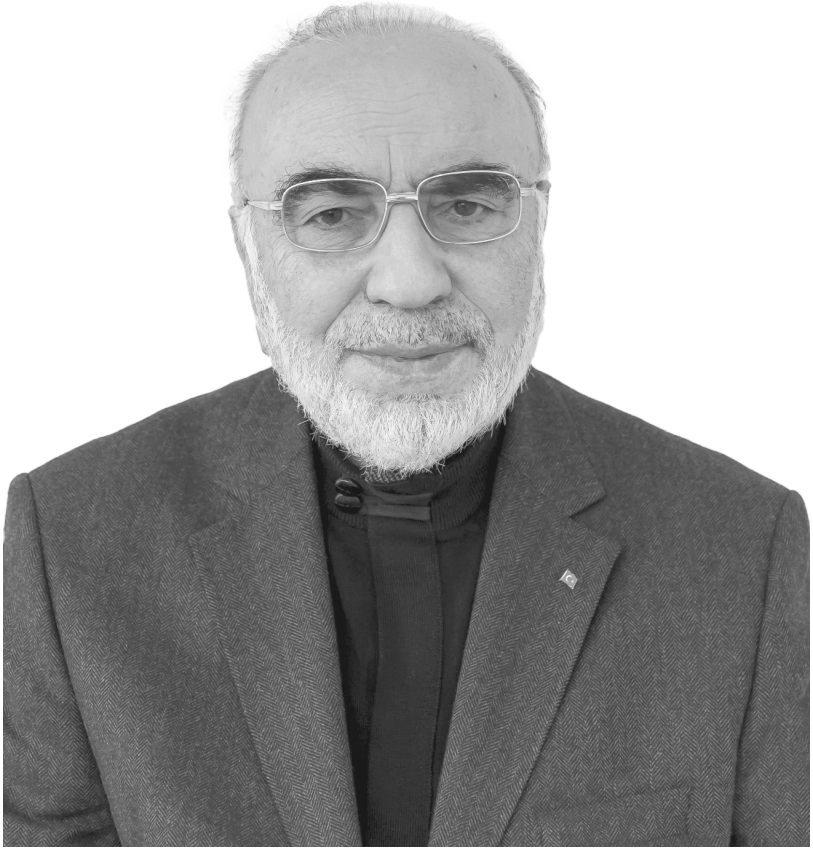
RAŞİT KÜÇÜK KÜLLİYATI - 3

ÖRNEK BİR İNSAN RAŞİT KÜÇÜK

Editör

Dr. Müjdat Uluçam

Hayat

PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK

1947 - 2022

İÇİNDEKİLER

YAYINCININ SUNUŞU / Hayati Bayrak 9
SUNUŞ / Dr. Müjdat Uluçam 13
TAKDİM / Recep Tayyip Erdoğan - *Türkiye Cumhurbaşkanı* 15
RAŞİT HOCA'NIN ARDINDA / Hilmi Türkmen - *Üsküdar Belediye Başkanı* 17
BABAMIZ / Kızları: Ayşe, Hatice, Sümeyye, Büşra 21
SIRDAŞIM VE KARDEŞİM RAŞİT KÜÇÜK / Hayreddin Karaman 24
AZİZ DOST RAŞİT BEY'İN ARDINDAN / Mehmet Yaşar Kandemir 27
MESLEKTAŞIM VE ODA ARKADAŞIM "RAŞİT HOCA" / İsmail Lütfi Çakan 31
SEVGİ MEDENİYETİ'NDE İNSANLAR SEVDİKLERİYLE BİRLİKTE ANILIRLAR / Nazif Gürdoğan 34
RAŞİT KÜÇÜK: GÜZEL BİR DOSTUN HATIRASINA / Beşir Atalay 37
DOSTLARIN GİDİŞİ / İsmail Kıllıoğlu 43
CAN DOST RAŞİT KÜÇÜK HOCA EFENDİ EŞİ BULUNMAZ KARDEŞ / Enver Ergün . 50
BU DÜNYÂ AYRILIK DÜNYÂSIDIR / Ahmet Turan Arslan 51
BİR MÜSLÜMAN TEBLİĞCİ ÖRNEĞİ OLARAK PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK / Necati Kara. 56
RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZIN ARDINDAN! / İrfan Gündüz 71
MUHTEREM MERHUM PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZI ANARKEN/ Yakup Çiçek 74
PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK / Yılmaz Bayat. 81
İSTİKÂMET SAHİBİ, GÜVENİLİR DOST RAŞİT KÜÇÜK HOCA / İlyas Çelebi . . 85
KIYMETLİ AĞABEYİM, AZİZ DOSTUM, SEÇKİN İLİM VE DAVA ADAMI RAŞİT KÜÇÜK HOCA / İsmail Yiğit 90
PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK / Rahmi Yaran 103
RAŞİT KÜÇÜK HOCAM / Ahmet Özel 105

TEVAZUNUN ETE KEMİĞE BÜRÜNDÜĞÜ ÂBİDE İNSAN
PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK / Musa Uzunkaya 109
RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZIN ARDINDAN / Zekeriya Karaman 112
BENİM GÖZÜMDE RAŞİT KÜÇÜK RAŞİT KÜÇÜK TAHATTURU / Faruk Beşer . . . 117
RAŞİT KÜÇÜK BEY: HÂL VE KÂLİ ÜZERİNE İZLENİMLER
VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ / Yusuf Yazar 124
ÖRNEK BİR ÂLİM RAŞİD KÜÇÜK HOCAM / Selahattin Yıldırım 133
BENİM RAŞİT KÜÇÜK HOCAM ... / Fatih Çollak 140
VAKUR, SAKİN, TEENNİ İLE HAREKET EDEN,
İLİM-İRFAN SAHİBİ HOCAM RAŞİT KÜÇÜK BEY / Davut Yaylalı 142
RÂŞİT BEY HOCAM / Mustafa Ağırman 145
KİMLİĞİMİZE RENK VERENLER / Şerafettin Aktaş 151
RAŞİT KÜÇÜK HOCA'NIN ARDINDAN ... / İsmail Kara 155
RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIN AZİZ HATIRASINA HÜRMETLERİMLE /
Ferman Karaçam 164
HİLMİN VE İLİMİN ADI / Ömer Dinçer 171
SUSMASI EDEP, KONUŞMASI HİKMET OLAN HOCAM
PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK BEY / Hüseyin Elmalı 177
KIRK YIL ÖNCE/KIRK YIL SONRA / Âlim Kahraman 186
HADİS VE AHLAK TİMSALİ RAŞİT KÜÇÜK ÜZERİNE / Recep Garip 189
RAŞİT KÜÇÜK HOCAMLA ANILAR / Şeref Akbaba 199
HALVET DER ENCÜMEN YA DA RAŞİT KÜÇÜK HOCA / Kemal Kahraman . . 207
EMÎN İNSAN: PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK / Ekrem Keleş 211
RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZ: HADİS AHLAKINI İLKELİ BİR DURUŞLA
TEMSİL EDEN İLİM ADAMI / Ahmet Davutoğlu 217
RAŞİT KÜÇÜK HOCA İLİM, HİLM VE VAKAR
YAHUT ÇAĞIMIZIN ABDULLAH B. MÜBÂREK'İ / Mehmet Görmez 220
PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZIN ARDINDAN / Ramazan Altıntaş 225
RAŞİT HOCAM / Recep Akdağ 232
PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZIN ARDINDAN! / Cemal Ağırman 233
PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK HOCAM'IN ARDINDAN / Hasan Cirit 239
GÜNDELİK HAYATTA ÖRNEK KİŞİLİK: RAŞİT KÜÇÜK HOCA / Ahmet Emre Bilgili . 242
DEĞERLİ HOCAMIZ PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK BEYEFENDİ / Aynur Uraler . . 245

İLME VE İNSANLIĞA ADANMIŞ BİR ÖMÜR
PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK HOCA / Mustafa Karataş 248
RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZIN ARDINDAN / Ali Erbaş 256
RÜŞTÜNÜ İSPATLAMIŞ BİR MÜTEVAZI PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK (1947-2022) /
Hacı Ahmet Özdemir 263
SAMİMİ BİR DAVA ADAMI: RAŞİT KÜÇÜK / Hasan Keskin 267
RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIN ARDINDAN / Hayrettin Çelik 270
MELEK TABİATLI BİR İNSAN / Recep Koçak 272
BU ÂLEMDEN BİR RAŞİT KÜÇÜK HOCA GEÇTİ / Mustafa Necip Yılmaz. 276
ONCA SUKÛNET BUNCA FAALİYET:
PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZIN ARDINDAN / Casim Avcı 283
İLİM VE SİYASET KULVARINDA RAŞİT HOCA / Abdullah Kahraman 291
SOYADI "KÜÇÜK", KARAKTERİ "BÜYÜK" GÖNÜL ADAMI
PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK / Mustafa Ertürk. 295
SAKİN GÜÇ: RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZ / Cağfer Karadaş 297
RAŞİT KÜÇÜK HEPİMİZİN BÜYÜK HOCASI / Abdulhamit Birışık 303
İLİM, HİLİM, VAKAR VE İSTİKRAR: RAŞİT KÜÇÜK / Bünyamin Erul. 309
PEYGAMBERİNİN İZİNDE BİR ÂLİM / Fahrettin Ergün 312
İYİ, GÜZEL VE KÂMİL İNSAN PROF. DR. RAŞİT KÜÇÜK / Ahmet Yıldırım 316
GÖK KUBBEDE HOŞ BİR SADA DOST İNSAN RAŞİT KÜÇÜK HOCAM /
Müjdat Uluçam. 320
ADAM GİTTİ Mİ? / Abdullah Hikmet Atan 336
HEZÂRFEN BİR ÂLİM: RAŞİT KÜÇÜK HOCAM / Erdinç Ahatlı. 340
AĞIR BAŞLI RAŞİT HOCAM / Ali Keleş. 348
SAHAF ZAMANI YA DA KAYIP İLMİN PEŞİNDE / Lütfü Bayer 350
BİR SAHAF MÜDAVİMİ OLARAK RAŞİT HOCA / Bahtiyar İstekli 353
GÜZEL İNSAN, ÖRNEK MÜSLÜMAN / Mehmet Özşenel. 357
RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIN ARDINDAN BİR KAÇ SATIR / Mehmet Ali Büyükkara . . 360
SAHİH DİNÎ ANLAYIŞIN YERLEŞMESİ İÇİN ÇABALAYAN BİR HOCA,
TOPLUMUNA DUYARLI BİR AYDIN, İSLÂM'IN GELECEK UFKUNA
ODAKLANAN BİR SİYASETÇİ: RAŞİT KÜÇÜK / Ahmet Yaman 363
RAŞİT KÜÇÜK'LE ZEVK-I TAHATTUR / Coşkun Yılmaz 370
SAYESİ BÜYÜK RAŞİT KÜÇÜK HOCA / Cihangir Kaymaz 383

DOKUNDUĞU HER GÖNÜLE MÜTEBESSİM BİR İZDİR
RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZ / Sedide Akbulut 385
SEVGİ MEDENİYETİNİN GÜZEL İNSANI: RAŞİT KÜÇÜK / Erol Erdoğan 390
İLMİYLE ÂMİL, VAKUR BİR ÂLİM RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIZIN ARDINDAN /
Hüseyin Kader 395
RAŞİT KÜÇÜK HOCAMIN ÜSTAD NECİP FAZIL KISAKÜREK'LE ANISI /
İshak Emin Aktepe 398

YAYINCININ SUNUŞU

Raşit Hocamla ilk defa 1981 yılında İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü 2. sınıfta iken müşerref oldum. 1983 yılında öğrenciliğim bitti ama özellikle de yayın ve kültür hayatımıza dair konularda Hocamla olan bağımız hep devam etti. Gece bölümünde okuduğum için gündüzleri yayın dünyasında çalışırken Raşit Hocam da mutat aralıklarla Cağaloğlu'nda yayıncıları ziyaret eder, yeni yayınları gözden geçirir, bizlere hem moral verir hem de yol gösterirdi. Bu ziyaretlerin çoğunda İsmail Yiğit Hocam da yanında olurdu.

1980'li yılların sonunda Riyazü's Salihin'in tercüme ve şerhinin yapılmasına dair tavsiyesi olmuştu. Talebimiz üzerine bu büyük ve önemli işin nasıl ve kiminle yapılacağı, maliyetinin ne olacağı üzerine kapsamlı bir rapor da hazırlamıştı. O zaman yeterli maddî kaynağımız olmadığı için biz yayınlayamadık ancak daha sonra Raşit Hocamın yürüttüğü bu projeyi yayın hayatımıza kazandırmak Erkam Yayınları'na nasip oldu.

Hocamın nasıl özel ve güzel bir insan olduğuna dair ifadelerimiz ne desek hep eksik kalır. Hem Ferman Karaçam'ın üzerinde beş yıl çalıştığı, hayatı ve hatıralarının anlatıldığı *"Raşit Küçük: Hatırımda Kalanlar"* hem de Dr. Müjdat Uluçam'ın büyük bir titizlikle yayına hazırladığı *"Örnek Bir İnsan: Raşit Küçük"* kitabında Hocam hakkında her şey dostları ve arkadaşları tarafından çok ayrıntılı bir şekilde yazıya döküldü.

Kendisini bir ziyaretimde hayatı ve hatıratının yazılmasının-yayınlanmasının önemini ve bu işi Hayat Yayınları olarak büyük bir sorumluluk ve memnuniyet duygusu içinde yerine getirmek istediğimizi ifade ettim. Ferman Karaçam ile hatıralarını nehir söyleşi tarzında kayıt etmeye başladığını ve bu işi birlikte yapabileceğimizi söyledi. Bunun üzerine Raşit Hocam ve Ferman Karaçam ile buluşarak üçümüz kitap ve süreç hakkında mutabık kaldık. Bu görüşmede o zamana kadar hazırlanan metinleri okuyup incelemek üzere yanına aldı, ancak hastalığının ilerlemesi sebebiyle maalesef tamamını kontrol etme imkânı olmadı.

22 Kasım 2022'de emr-i Hak vaki oldu ve Hocam ahiret yurduna sırlandı. Mekânı Cennet, makamı âli olsun.

Cenazesine ülkemizin dört bir yanından iştirak eden öğrencileri ve sevenleri arasında Üsküdar Belediye Başkanı Hilmi Türkmen de vardı. Hocamın kendisi bu dünyada olmasa bile eserleriyle düşünce ve kültür hayatımızda hep yaşamalı düşüncesi ile cenazenin akşamında Hilmi Başkanımıza şu mesajı yolladım:

"Hayırlı akşamlar değerli Başkanım,

Raşit Hocamın sizi sevdiğini, sizin de onu sevdiğinizi bilirim.

Ferman Karaçam ile birlikte hayat ve hatıratını yazma-yayımlama konusunda merhum Hocamızla bir kaç defa buluştuk ama sağlığında yayınlamak nasip olmadı. Hayat ve hatıratı konusunda Ferman Ağabeyde epeyce doküman var.

Bu konuda sizin desteğinizle bir çalışma yapabiliriz.

Yarın akşam İlahiyat Camii'ndeki taziye programı için geleceğim, bu konuyu birlikte değerlendirebiliriz.

Hocamızı fikirleriyle yaşatmamız lazım."

23 Kasım 2022 akşamı İlahiyat Fakültesi Camii'nde Hocamız için yapılan Taziye Programı sonrasında Hilmi Başkanımız; Ali Köse ve Fahrettin Ergün ile bizi bir araya getirip "Ferman Karaçam'ın hazırlamış olduğu Raşit Hocamızın hayat ve hatıratına dair kitabın yayına hazırlanıp basılmasına destek olacağım, Hayat Yayınları da bu kitabı bassın, bu iş yarıda kalmasın" dedi.

Ardından 15 Aralık 2022 tarihinde Başkanımızın ev sahipliğinde Üsküdar Nakkaştepe'de; Prof. Dr. İsmail Sefa Üstün, Prof. Dr. Ali Köse, Prof. Dr. Murteza Bedir, Ferman Karaçam ile buluştuk ve RK (Raşit Küçük) – YAYIN KURULU' grubunu oluşturarak Raşit Hocamız ile yapılacak çalışmalara dair istişarede bulunduk. İlerleyen günlerde Doç. Dr. Hikmet Atan, Metin Mergen, Dr. Müjdat Uluçam, Doç. Dr. Osman Aydınlı ve Prof. Dr. Hayati Yılmaz'ın da katılımıyla Yayın Kurulumuz zenginleşti.

Farklı zamanlarda toplantılar yaptık. Bu süreçte RK – YAYIN KURULU olarak aldığımız kararları şu şekilde özetleyebilirim:

1. Raşit Küçük Hocamızın Hatırımda Kalanlar'ının neşredilmesi.

2. Hocamızın vefatından sonra yazılan ve hocamızı yakından tanıyanların yazacakları yazıların derlenip kitap haline getirilmesi.

3. Dergilerde neşredilen makalelerinin toplanıp kitaplaştırılması.

4. Her yıl Hocamız adına "Armağan" kitap yayınlanması.

5. Hocamızın Sevgi Medeniyeti adlı kitabının yeniden basılması.

6. Bahariye Mevlevîhânesi'nde yaptığı Aklı Selîm Sohbetlerinin deşifre edilmesi ve kitaplaştırılması.

7. Raşit Küçük'te Sevgi Kavramı konusunda Ferman Karaçam tarafından yeni ve orijinal bir eser hazırlanması.

8. Vefat yıldönümünde anma programında gösterilmesi için Ferman Karaçam tarafından Ülke TV ile ortaklaşa Raşit Küçük Belgeseli hazırlanması.

9. Hocamızın videolarından derlenecek bir iki dakikalık kısa mesajların sosyal medya mecralarında paylaşılması.

10. Raşit Küçük Hocamızla ilgili fotoğrafların İSAM Genel Sekreteri Fahrettin Ergün'de toplanarak bu hususta yapılacak çalışmalarda değerlendirilmesi.

Elbette bunlar temenni ve tavsiye mahiyetinde olan kararlar. Çok şükür bu yıl anma günü olan 22 Kasım 2023 tarihi itibariyle bu kitaplardan; *Hatırımda Kalanlar, Örnek Bir İnsan* ve *Sevgi Medeniyeti* kitaplarını yayınlamaya muvaffak olduk.

Her yıl yayınlanacak olan *"Raşit Küçük'e Armağan"* kitabı da tamamlanınca İSAM tarafından yayınlanacak.

İnşaAllah külliyatın diğer eserlerini de hayırseverler marifetiyle yayınlamak mümkün olur. Böylece Hocamızın fikirleriyle yaşamasına katkı sağlamış oluruz.

Ezcümle; Ferman Karaçam'ın başladığı hatırat yazma işi bu projenin temelini oluşturdu. Ona medyun-u şükranız.

Kadim dostumuz *Üsküdar Belediye Başkanı Hilmi Türkmen* olmasaydı bu proje hayata geçmezdi. Kendisine sonsuz teşekkür ediyoruz.

Dr. Müjdat Uluçam *"Örnek Bir İnsan Raşit Küçük"* kitabını özenle yayına hazırladı.

Metin Mergen de kitapların tashih ve redaksiyonunu âdeta kutsal bir görev gibi görerek muhabbetle yaptı.

Yayın Kurulunda bulunan her bir hocamız ve arkadaşımız Raşit Hocamızın ardından yapılabilecek olanın en iyisini yapabilmenin heyecanını yaşadı ve büyük bir gayret gösterdi.

Raşit Küçük Hocamız ve eserleri hakkında görüş, düşünce ve hatıralarıyla katkı veren *Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan*'a şükranlarımızı arz ediyoruz.

Aile adına işlerin yürütülmesini kolaylaştırarak bizlere yardımcı olan Hocamızın damadı Prof. Dr. Suat Mertoğlu'na çok teşekkür ediyoruz.

Yaptığımız çalışmaların ilim ve kültür hayatımıza hayırlar getirmesini Yüce Mevla'mızdan niyaz ediyoruz.

Hayati Bayrak

Yayıncı / Genel Yayın Yönetmeni

SUNUŞ

Pendik İmam Hatip Lisesi'nden iki kıymetli hocam İbrahim Sezginer ve İbrahim Özgül hakkında *"İbrahimeyn"* başlığıyla kaleme aldığım yazı, 28 Ekim 2020'de insaniyet.net web sayfasında yayımlanmıştı. Söz konusu yazıyı üyesi olduğum bazı whatsapp gruplarında da paylaştım. Raşit Küçük hocamızın bulunduğu bir whatsapp grubuna da gönderdim. Birkaç gün sonra Raşit hocamızdan aşağıdaki mesaj geldi. Özenle muhafaza ettim. Benim için adeta son bir nasihat ve vasiyet mahiyetindeydi: *"Sevgili Müjdat, Rahatsızlığım sebebiyle "İbrahimeyn"i yeni okuyabildim, böyle güzel insanları güzel anlatımın ve içtenlikle kaleme alıp bizlere tanıttığın için önce teşekkür, müteakiben tebrik, neticeten bunlara devam ile "Örnek Alınanlar Örnek Alanlar" kitabını bekleriz ki bu hepsinden önemli. Selam ve dua. Raşit KÜÇÜK"*

Raşit hocamızın işaret ve yönlendirmesine uygun olarak elinizdeki kitaba *"Örnek Alınan Örnek Alan"* ismini vermek gerekir diye çok düşündüm. Çünkü Raşit Bey hem örnek alan hem de örnek alınan mümtaz ve müstesna bir şahsiyetti. Fakat kitap adlarında genellikle kısa isimlerin tercih edildiğini dikkate alarak *"Örnek Bir İnsan: Raşit Küçük"* ismini vermeyi uygun gördüm. Çünkü bunun da aynı manayı ihtiva ettiğini ve yansıttığını düşünüyorum. Zira örnek olan bir insan kendinden öncekileri de örnek aldığı için numune-i imtisal olmuştur.

Raşit Küçük hocamızın 22 Kasım 2022 günü vefatından bir müddet sonra Marmara İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Ali Köse, İsmail Safa Üstün, İSAM Başkanı Murteza Bedir, İSAM Genel Sekreteri Fahrettin Ergün, Şair Ferman Karaçam ve Üsküdar Belediye Başkanı Hilmi Türkmen'den oluşan bir heyet kendi aralarında yaptıkları bir toplantıda Raşit Küçük hocamızın doktora tezi, Ferman Karaçam tarafından birkaç yıldır hazırlıkları sürdürülen Hatırât'ı başta olmak üzere çeşitli dergilerde yayımlanmış makaleleri, televizyonlarda, vakıf ve derneklerde yapmış oldukları sohbetlerinin derlenerek kitaplaştırılması ve yayınlanması kararını almışlar. Bu meyanda bizim de ismimiz gündeme gelmiş ve yayın komisyonuna dahil edilmemiz uygun görülmüştür.

Dolayısıyla 17 Şubat 2023 tarihinde İSAM'da gerçekleştirilen bir sonraki toplantıya Abdullah Hikmet Atan ile birlikte biz de davet edildik. Söz konusu toplantıda Raşit Küçük Külliyâtı ile ilgili olarak alınan kararlar gözden geçirildi ve görev dağılımları yapıldı. Şahsımıza da Raşit Küçük hocamızın vefatından sonra çeşitli yayın organlarında yayımlanan yazıların derlenmesi, hocamızın ailesi, yakın arkadaşları, meslektaşları ve talebelerinden onun ahlakı ve şahsiyetine dair kısa birer yazı talep edilerek kitaplaştırılması vazifesi tevdi edildi.

Bu kapsamda çalışmalarımıza başladık, çeşitli mecralarda ve yayın organlarında yayınlanan yazıları gözden geçirdik, Raşit Küçük hocamız hakkında yazı yazabilecek kişilerin listesini oluşturarak görüşmelere ve yazı taleplerimizi iletmeye başladık. Hemen hemen her görüştüğümüz hocamız ve ağabeyimiz Raşit Küçük Bey'i uzun yıllardır tanıyan ve hakkında yazı yazabilecek kişilerin isimlerini vermeyi de ihmal etmedi. Her birine minnettârım ve şükranlarımı arz ediyorum.

Neticede yüz küsur isimle görüşülmüş ve Raşit Küçük hocamızın hayatı ve şahsiyeti hakkında çok önemli bilgiler, sevgi ve muhabbet yüklü duyguları ihtiva eden kıymetli yazılar kitapta yer almıştır. Bazı yazar ve akademisyen dostları ise yoğunlukları ve farklı meşgaleleri sebebiyle yazamayacaklarını ifade etmişlerdir.

Bu çalışma vesilesiyle muhterem hocamızın yakın dostları, arkadaşları ve talebeleriyle tanışma ve görüşme fırsatı buldum. Bunu da kendi adıma büyük bir kazanç ve bahtiyarlık olarak telakki ediyorum. Kitapta yer alan yazıları yaşça kıdeme itibar ederek tertip etmeye çalıştığımızı belirtmek isterim.

Hoş bir sada bırakarak aramızdan ayrılan, gönüllerde taht kurarak derin izler bırakan dost insan Raşit Küçük hocamız gerçekten pek çok açıdan örnek bir insandı. Umarım bu kitap onun geniş kitleler ve gelecek kuşaklarca da tanınmasına, sevilmesine, örnek alınmasına ve hayırla yâd edilmesine vesile olur.

Raşit hocam hakkında böyle bir çalışmayı nasip ettiği için Cenab-ı Hakk'a hamdediyor, merhum hocamıza rahmetler temenni ediyorum.

Dr. Müjdat Uluçam
Yayına Hazırlayan

TAKDİM

Recep Tayyip ERDOĞAN

Türkiye Cumhurbaşkanı

Kendisini uzun yıllar takdirle takip ettiğim Merhum Prof. Dr. Raşit Küçük Hocamız; hem ilmi ve akademik çevrelerde hem sivil toplum faaliyetlerinde hem de hayır-hasenat çalışmalarında temeyyüz etmiş bir şahsiyetti.

Akademik hayatı boyunca Siyer-i Nebi ve Hadis sahalarında kıymetli eserlere imza atan Merhum Küçük; Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığı, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Başkanlığı gibi çok önemli vazifeler üstlenmişti.

Gerek eserleri ve talebeleri, gerekse idaresinde yer aldığı müesseseler vasıtasıyla ülkemize, milletimize, İslam dünyasına ve tüm insanlığa yaptığı hizmetlerden dolayı Merhum Hocamızı şükranla yâd ediyorum.

Prof. Dr. Raşit Küçük, alanında otorite kabul edilen bir ilim adamı olmasının yanı sıra aynı zamanda gönüllere hitap eden bir dava eriydi.

Bugün ülkemizin önde gelen birçok akademisyeni, siyasetçisi, bürokratı ve iş adamı, Rahmetli Hocamızın Bahariye Mevlevihanesi'nde uzun yıllar boyunca icra ettiği 'Kalb-i Selim Sohbetleri'nden feyz almış, nasiplenmiştir.

Merhum Hocamızın saygıyla anmamız gereken bir başka özelliği de hayır-hasenat faaliyetlerine verdiği önemdi. Hakk'a ve halka hizmet yolunda öncülük ettiği faaliyet sahasının genişliği, Rahmetli Hocamızın gönül zenginliğinin ve alicenaplığının bir sembolüdür.

Bosna-Hersek'ten Afganistan'a kadar İslam coğrafyasının dört bir köşesine yardım eli uzatan Hocamız geride hayırla yâd edilecek pek çok eser, kendisini özlem ve dua ile anacak mahzun gönüller bırakmıştır.

Rahmetli Hocamızın aziz hatırasına hürmeten hazırlanan bu Külliyatın, onun güzide mirasının gelecek nesiller tarafından da anlaşılmasına vesile olacağına inanıyor, hazırlanmasında emeği geçenleri tebrik ediyorum.

Bu vesileyle Prof. Dr. Raşit Küçük Hocamıza bir kez daha Allah'tan rahmet; öğrencilerine, sevenlerine ve gönüldaşlarına başsağlığı diliyorum.

Rabbim Hocamızın mekânını cennet, makamını âlî eylesin.

RAŞİT HOCA'NIN ARDINDAN...

Türkiye ilim camiasının ve ilahiyat disiplininin adeta müessese gibi gördüğümüz bir mensubu olan Prof. Dr. Raşit Küçük, 22 Kasım 2022'de vefat ettiğinde gözbebeğimiz İSAM'ın başkanıydı. Komşumuz, hemşerimizdi.

Fakülte dersliklerinde, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde, kütüphane raflarının arasında, cami kürsülerinde, konferans salonlarında hasılı kelam her yerde İslam'a ve insana hizmet eden saygın bir alimdi. İslam dünyasının dertleriyle dertlenmiş bir gönül eriydi. İslam diyarlarının maruz kaldığı işgallere, cehalete, iç kavgalara karşı sorumlu bir münevver olarak sevgi, barış, cesaret ve adalet temelli İslamî çözümler önermiştir.

Kendisiyle her zaman iletişim halindeydik. Bürokratik olarak kendisiyle ilgili konularda attığımız adımlarda danıştığımız bir bilgeydi. Sivil alanlarda, ilahiyatla ilgili meselelerde ilmine, sözüne hürmet ettiğimiz bir büyüğümüzdü. Bu vesileyle kendisiyle ilgili kalıcı ne yapabiliriz diye sorumuza cevap ararken zorlanmadık.

Hocamız henüz hayattayken Üsküdar'da bir gençlik ve spor merkezine ismini verdik. Niyetimiz hocamıza saygımızı göstermek ve gelecek nesillerin onun ismini, ilmini öğrenmesine vesile olmaktı.

İSAM olarak bildiğimiz Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi'nin başkanlığını sürdürürken hocamızın eğitim, kültür, gençlik ve ilahiyat konularında gençlerin faydasına fedakârca çalıştığına şahit olduğumuz için bu kararı kolaylıkla almıştık.

Hocamız vefatıyla bizi üzmüştü evet ama bugünden bakınca bize kalan hüzün değil kendisini tanıdığımız için duyduğumuz onur olmuştur. Elbette bir de vefa borcumuz vardır.

Kendisiyle epey vakit geçirdiğimden dolayı kişisel gözlemlerimi, şahitliklerimi de paylaşmak isterim. Muhterem Raşit Hoca'mızın tanıdığım insanlar,

hocalar arasında müstesna bir yeri vardı. Rahmetli hocamız mükemmel bir ahlakın, hoşgörünün, alçakgönüllülüğün timsaliydi. Çok sabırlı ve anlayışlıydı. İyi bir alimdi. İlim tek başına bir erdem değildir, onu tatbik etmek gerekir. İslamî ve insanî olan budur. Hocamız da tam olarak böyleydi, ilmiyle amildi. Söylemi ile eylemi, içi ile dışı bir olan ender insanlardan biriydi. Hiçbir işinde, söyleminde malayanilik yoktu. Mutlaka her işinin her sözünün bir ağırlığı, bir mantığı, bir değeri vardı.

Okuduğu ilmin gereği Peygamberimizi bütün yönleriyle anlamıştı. Özellikle günlük hayatının her safhasında, öğrencileriyle, arkadaşlarıyla komşularıyla dostlarıyla olan ilişkilerinde, aile hayatında bu anlayışını hissettirirdi. Çok sabırlıydı. Vefatından önceki yıllarda birçok rahatsızlığı olmasına rağmen hiç şikayetçi olmamıştı. Ağzından hiç isyan cümlesi dökülmemişti. İmasını bile yapmamıştı.

"Hocam hastalıklar sizi çok sevdi, onlar da sizinle mutlu, baksanıza sizi bir türlü bırakmıyorlar" dediğimde o da "galiba öyle Hilmi Bey" derdi. Ölçülü neşesini hiçbir zaman yitirmedi. İnsanlarla olan ilişkilerinde muazzam bir eşitlik duygusu vardı. Herkes ve her şey eşit derecede önemliydi. En küçüğünden en büyüğüne insanların derdiyle dertlenirdi. Ufak bir problem bile onun için çok önemli ve mutlaka bir çözüme kavuşturulması gereken bir konuydu.

Hocamız aynı zamanda istişareye çok önem verirdi. Onun için her insanın fikri ve kanaati çok kıymetli ve önemliydi. Herkesin sözünden, görüşünden kendince alınması gereken bir hisse, bir pay vardır diye düşünüyordu. Bütün bunların yanında iyi bir entelektüeldi. Akademik birikiminin yanında farklı disiplinlere ilgi duyar, geniş müktesebatıyla çevresindekileri aydınlatırdı.

Hobileri dahi öylesine değildi. Özellikle eski eserlere, eski kitaplara, antikalara karşı ilgiliydi. Üsküdar'daki Antikacılar Çarşısı olmak üzere fırsat buldukça bu tür eşyanın, eserlerin olduğu yerleri ziyaret eder, bundan da çok mutlu olurdu.

Samimi bir insandı Raşit Hoca. Mahallede komşuları, okulda öğrencileri, akademik camiadaki arkadaşları, sosyal hayatındaki tanıdıkları, hangi görüşten olursa olsun hocamızı görünce saygıda kusuru etmezlerdi.

Ömrünün son yıllarında sağlık problemleri onu zorlasa da üstlenmesi icap eden tüm sorumlulukları üstlenmişti. Sade, gösterişten uzak bir Müslümandı. Kendisiyle abi kardeş, baba oğul gibiydik ki bu tablo benim için büyük bir şereftir. Sıkıntımız olduğunda, ilk istişare edeceğimiz, akıl danışacağımız bir büyüğümüzdü Raşit Hoca. Bu istişarelerden çok istifade ettiğimi söylemek isterim. O da bizimle kendi bazı düşüncelerini paylaşır, verecek olduğu kararlarda bizim de fikrimizi almak isterdi. "Hocam bu konuyu siz bizden iyi bilirsiniz" dememize rağmen "Hayır sizin de fikriniz çok önemli" diyerek bizi taltif ederdi.

Hocamızın akademideki branşı hadisti. Bundan mütevellit Peygamberimizin hayatını, bakış açısını çok iyi özümsemişti. Peygamber ahlakıyla kendisini yetiştirmişti. İslam Ansiklopedisi'nde yazdığı maddeler, imam hatip liseleri için yazdığı ders kitapları, yetiştirdiği öğrenciler, hatıralarda yaşayan bilgeliği ve dostluğu ile hocamız müstakbel nesiller için de hocalık yapmaya devam edecektir. Amel defteri nur gibi parlayacaktır.

Hocamızı rahmetle ve hürmetle anıyorum.

Hilmi Türkmen

Üsküdar Belediye Başkanı

BABAMIZ

Kızları: Ayşe, Hatice, Sümeyye, Büşra

Kızları olarak Raşit Hoca nasıl bir insandı, nasıl bir babaydı sorusuna cevap vermek gerçekten zor. Sevgili babamız bizim için kıymetli bir mücevher gibiydi. Annemize ve bizlere karşı zarif ve ince, torunlarına şefkatli ve sevecen davranan can bir dede. Sabah kalktığı andan itibaren gününü güzellikler yapmaya adamış, çalıştığı, başında bulunduğu her kurumu ihya ederek bereketlendiren bir insan.

Babamız bizim için sadece baba olmanın ötesinde, bir üstat, bir mürşit, yeri geldiğinde bir arkadaş hatta bir hekim olmuştur. Hayatını her daim Kur'an ve Sünnet çizgisinde sürdürme gayreti; eşi, evladu ıyali, torunları üzerinde derin bir iz bıraktı. Toplumun en alt katmanlarına inebilen bir imar ve aksiyon insanı. Akademik hayatında olsun, diğer faaliyetlerinde olsun çok aktif geçen çalışma hayatı boyunca yaşadığı zorlukları, sıkıntıları ev halkına yansıtan, problemleri eve taşıyan bir kişi olmadı.

Küçüklüğümüzde hafta içleri çok yoğun olduğundan, ancak hafta sonları beraber oturma fırsatımız olurdu. O zamanlar da unutulmaz anlardı bizim için. Onlarca şiir ve fıkra vardı hafızasında. Çok zeki ve akıllı bir insan olan babamız bu müstesna zamanlarda bizlere o güzel ve esprili üslubu ile fıkralar anlatır, şiirler okur ve *"tek yanlı olmayın, her kesimden haberiniz olsun"* nasihatini ederdi. Yakın çevresi tarafından bilinen antika ve sahaf merakı olan babamız uzun yıllar boyunca özellikle Kadıköy'de bu tür dükkânların müdavimiydi. Örneğin antika bir fincan, bir kitap, bir halı görsün muhakkak onların tarihi ve özellikleriyle ilgili bilgiler verirdi. Velhasıl kendi gibi güzel olanı severdi babamız.

Geleneksel tıptan iyi anlardı, ninesi zaten bu konuda el almış bir kişiymiş, civar köylerde bile bu yönüyle bilinirmiş. Hangi ağrıya ne iyi gelir sorusunun

cevabı babamızda bulunurdu muhakkak. Kekik ve kantaron yağları, yavşan otu, meyan balı vb. şifalı bitkiler ve ürünler evimizden eksik olmazdı ve bu hâlâ da böyledir.

Kendisinin koku merakı da yabana atılacak cinsten değildi. Güzel koku sürmeden güne başlamazdı; koku ve kolonya onun vazgeçilmeziydi. Dedemiz de vaktiyle koku satarmış, küçük güzel şişelerdeki çeşit çeşit kokular hala hatırımızdadır. Kısacası babamız zevk-i selim sahibi, hayatını ve hayatımızı bu güzelliklerle süsleyen bir insandı.

Uzmanlık alanı olan hadis ilminin yanı sıra diğer dinî ilimlere ve bunların dışında tarih ve edebiyata büyük merakı vardı. Hafızasında çok fazla şiir vardı. Bazı akşamlar ailecek bir araya geldiğimiz vakitlerde bizlere kütüphanesinden rastgele bir kitap seçerek oradan pasajlar okurdu. Bundan da büyük keyif alırdı. Asla tek yönlü bir insan olmadı. Farklı kesimleri okur, farklı düşünceleri muhakkak takip ederdi. Kimse hakkında suizanda bulunmaz ve sessiz kalmayı tercih ederdi. Kendisi ve ailesi için yaşayan bir insan değildi. Çalıştığı her kurumda problem çözücü bir pozisyonda oldu. Hangi makam ve mevkide olduğuna bakmaksızın herkese ilgi ve alaka gösterirdi. Babamız bize her zaman *"Müslüman reaksiyon değil, aksiyon insanıdır"* derdi. Kendisi de hayatı boyunca bu minval üzere yaşadı. Çocuk ve torunlarının meseleleriyle yakından alakalanırdı. Dışarıda çok aktif bir kişi olduğu için doğrusu evde pek fazla birlikte vakit geçirmezdik. Bu sebeple birlikte olduğumuz zamanlar bizim için çok kıymetliydi. Yeri geldiğinde bizi memlekete gönderir, kendisi çalışmalarına devam ederdi. Az da olsa birlikte seyahat ettiğimiz vakitler de olurdu. Uzun yıllar boyunca Anadolu'nun birçok yerini görme imkânı bulduğu için hemen hemen her yer hakkında bilgisi vardı. Aynı zamanda bizim için bulunmaz bir seyahat rehberiydi. Gezdiğimiz yerlerde muhakkak bir tanıdık çıkar, yolunu keser elini öperdi. Seyahat ettiği yerlerden her birimizin ilgisini çekecek ve gönül alıcı türden hediyelikler getirmeyi de ihmal etmezdi.

Torunları ile de vakit geçirmekten keyif alırdı, sahip olduğu ilim ve zevkler her zaman onlar için bir yol haritası yerine geçmiştir. İlmî yönüyle torunlarının okul hayatlarına, özellikle yükseköğretim dönemlerinde önemli katkılarda bulunmuştu. Nitekim geniş ilgi alanları sayesinde daha evvel kendisinin okuduğu ve ilk günkü gibi muhafaza ettiği kitaplardan istifade etmelerini sağ-

lamıştır. Bugün bu kitaplar torunlarının kitaplıklarında önemli bir hazine olarak yerlerini korumaktadırlar. Onlar aynı zamanda dedelerinin şahsî hayatına ait zevklerine de zaman zaman dâhil olmuştur. Bu hatıralar onların aklında kimi zaman dedelerinin saçlarına sürdüğü kokularda kimi zaman da radyoda duydukları bir musikide canlanmaktadır...

Hakikaten yorucu bir meslek hayatı olmasına rağmen evde de boş durmayı sevmezdi. Yorgun bir halde eve döndüğünde kısa bir süre dinlenir, yemek ve kahve faslından sonra gündemle ilgili haber ve yazıları okur, sonrasında ilmî ve idarî işleriyle alakalı çalışmalarını evde de sürdürürdü. Çalışma odası son derece düzenliydi; odadaki eşyaların tozunu dahi kendisi alırdı. *"Siz toz almayın, her şey birbirine karışıyor, onların hepsinin benim zihnimde bir düzeni var"* derdi.

Bayramlarımız onunla maddî-manevî bir şölene dönüşürdü. Zaten en belirgin hasletlerinden olan cömertliğini böyle günlerde daha derinden hissettirirdi. Hastalık döneminde dahi bizlere karşı daima mütebessim ve müşfik oldu. Her ne kadar bizler bayramlarda babamızın yokluğundan dolayı buruk olsak da Alvarlı Muhammed Lütfi hazretlerinin mısraında ifade ettiği gibi, cânânına kavuşup hakiki bayrama erdiği ümidi ve duasıyla teselli buluyoruz.

Kendisi bizimle hiçbir zaman "bunu böyle yapın", "şunu şöyle yapmak gerekir" tarzında konuşmamıştır. Hal ve hareketleri ile bize rehberlik ettiği için neyin nasıl olması gerektiğini hayatın akışı içerisinde öğreniyorduk. Az konuşur, asla gereksiz söz söylemezdi. Sözü kısa ve öz tutardı. Bizimle biraz oturur, odasına çekilirdi, esasen evde de pek durmazdı. Birçok kişinin hayatına dokunmak kolay iş değildir elbette. Bu konuda babamıza bir nebze de olsa biz de fedakârlıkta bulunduk her zaman. Aslında bu hayat tarzı bize normal geliyordu, sanki olması gereken buymuş gibi düşünüyorduk. Öte taraftan her zaman bize kol kanat gerdi, asla başıboş bırakmadı, çok kontrollü bir denetim şekli vardı.

Biz babamızla gurur duyuyoruz, ondan sonuna kadar razıyız, inşallah o da bizden razıdır. Bu dünyalık bu kadarmış, inşallah cennette bu birliktelik devam eder. Rabbimiz kendisine Rahmân ve Rahîm ism-i şerifleriyle muamele etsin, çok sevdiği Efendimize komşu eylesin inşallah …

SIRDAŞIM VE KARDEŞİM RAŞİT KÜÇÜK

Hayreddin Karaman

1970'li yıllarda merhum Raşit hoca Erzurum'da görevli iken onun Erbakan'a bağlı ve bize karşı olduğu dedikoduları kulağımıza gelmişti. Biz o tarihlerde merhum Erbakan ile sevgi saygı ilişkisi içinde olmakla beraber din eğitim ve öğretimi yapılan okul öğrencilerini siyasetin içine sokma konusunda ona muhalif idik. Erbakan'ın tezi *"kendince meşru olan her imkânı kullanarak kısa zamanda iktidara gelmek ve tepeden tabana doğru İslamlaşmayı sağlamaktı."* Bizim tezimiz ise *"uzun ince bir eğitim öğretim yolu izleyerek tabanı İslamlaştırmak ve bu hasıl olunca kendiliğinden üst yapının da böyle olmasını sağlamaktı"*. Siyasetten beklentimiz ise bu sivil faaliyete en azından engel olmaması, hatta olabildiğince destek olması idi.

Bu tez çerçevesinde işbirliği yapacağımız dava arkadaşları ararken o dedikodulara rağmen Raşit beyle bir telefon konuşması yaptım. Bana "ağabey" diye hitap edince içime bir sevgi yayıldı. İlerleyen zamanlarda ve birebir konuşmalarda onun, merhum Erbakan'ı genel manada desteklemekle beraber okulların siyasete çekilmesi konusunda bizim gibi düşündüğünü gördük ve bizim tezimizi ilerletme yolunda kendisi ile dava arkadaşı olduk. Görevi İstanbul'a gelince yüz yüze görüşme imkânımız da arttı.

1992 yılında Erbakan hoca, Refah Partisi Genel Başkanı olarak işadamı, milletvekilleri, gazeteciler ve yabancıların bulunduğu 150 kişilik kalabalık bir heyetle (15 kadarı akademyadan idi ve içlerinde Raşit hoca ile ben de vardık) kiraladığı bir uçakla "bağımsızlaşan" Türk Cumhuriyetlerine bir "tebliğ, irşad, ilişki tesisi" gezisi düzenlemişti. Heyette o dönem Refah Partisi İstanbul İl Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, milletvekilleri Zeki Ergezen, Lütfi Esengün, Ömer Ekinci, Şinasi Yavuz'la, genellikle İstanbul çevresindeki iş adamları ve yabancı misafirler de vardı. Erbakan Hoca merhum her gittiğimiz yerde "Adil Düzen"i anlatıyordu. O zamanki adil düzen muhtevasında, uygulama imkânı ve İslâmî hükümler bakımından önemli problemler tespit etmiştik; bu tespite katılanlar ve daha sonra yaptığımız toplantılarda bulunup düşünce sunanlar arasında Raşit Hoca da vardı.

Seyahatten dönünce merhum Sabahaddin Zaim Hoca'nın başkanlığında o on beş kişilik akademya heyeti, bir müzakere ve tenkit yapalım diye karar verdik, Azmi Ateş, Feyzullah Kıyıklık ve Recep Tayyip Erdoğan'ın organize ettikleri seri toplantılarda bunu yaptık ve bir rapor hazırlayarak Erbakan Hoca'ya gönderdik. Daha sonra burada isimlerini açıklamayı şimdilik uygun görmediğim altı kişilik bağımsız bir istişare heyeti kurduk. Bu heyetin içinde de Raşit Hoca ile beraberdik. Ayda bir toplanıyor, ülkemizin, İslam dünyasının ve ötekilerin durumlarını konuşuyor, problemler, teşhisler ve çözümler üzerine müzakereler yapıyorduk. Bazı cihetlere, talepleri olduğunda bir menfaat beklemeden istişari görüş de bildiriyorduk. İşte bu toplantılarda aramızdaki bağ çok daha güçlendi ve bir sırdaşlık ilişkisi de oluştu.

Daha sonra merhum Raşit kardeşim aldığı bütün görevlerde önce alırken, sonra da yürütürken benimle devamlı istişare yapmıştır. Ben de elimden geldiği kadar onun yükünü hafifletmek için yardımcı olmuşumdur. Daha sonra önce ben, sonra da o kanser illetine yakalandık. Çok sık konuşuyor, tedavilerin seyri hakkında bilgi alışverişinde bulunuyorduk. İleri derecede hasta olduğu, hastanelerde yatıp tedavi gördüğü halde görevlerine devam ediyor (daha doğrusu onun görevi bırakmasına izin verilmiyor) o da Allah rızası için katlanıp işini yürütüyordu.

Nihayet onu, sevgilisi yanına çağırdı; daha doğrusu o, hep O'nun yanında, huzurunda idi de arada beden perdesi vardı, perde kalktı, ibtilalarla olgunlaşmış mutmain ruhu (nefsi) Rabbi'nin "Gir kullarım arasına, gir cennetime" hitabına muhatab oldu ve inşallah vuslat elverdi. Cemal Aydın kardeşimiz onun için şu şiiri yazmıştı:

Doldu gönlü dostların bir güz sabahı hüzn-ü ğam
Göçtü fânilik diyarından bugün Raşit Hocam
Yâ ilâhî eyle ikram ruhuna rahmet müdâm
Cümle ashâb-ı hadîsin ruhuna olsun selam

Ben de aynı vezinde (fâilâtun …) şunu ekledim:

Ey tecelli-yi cemalin mazharı Seyyid Cemal
Kardeşim Raşit idi el-hak kemâl ender kemâl
"İrci'î Firdevsime" kavlin buyurmuş Zülcelal
Bir de Rıdvanın, Cemalin eylesin lütfun tamâm
Öyle bir insan cihana nadiren gelmektedir

Lutf-i Hak'tan var olanlar has tohum ekmektedir

"Câhidû" emrin tutup pek çok çile çekmektedir

Zannımız açmaktadır âğûşunu Hayru'l-enâm

Raşit kardeşim de benim için whatsapp'ta şunu yazmıştı:

"Hayreddin Karaman Hocamız geçmiş ulemamızın birçoğu gibi aynı zamanda şairdir. Kendisine hürmet ve muhabbetlerimi sunarken, bu fakirin de gönlüne kendisine arzım şöyle bir dörtlük düştü:

Sözlerin gayret verirken derde düçar olmuşa,

Günlerin geçmiş senin hep hayrilen üstadımız,

Hakka hizmet halka hizmet ömrünün sermayesi,

Böyle gördük böyle bildik böyle kalsın yâdınız.

Bahsi geçen seyahatte Bişkek'te, yanımdaki Raşit Hoca, ikimizin arasındaki Ömer Dinçer

AZİZ DOST RAŞİT BEY'İN ARDINDAN

Mehmet Yaşar Kandemir

Raşit Bey, günümüzde nâdir görülen melek haslet bir insandı. Güzel yüzü, duru bakışları kalbinin sâfiyetini aksettirirdi. Bulunduğu yerde etrafına güven ve huzur verirdi.

Erzurum'da bulunduğu yıllarda yörenin önde gelen âlimleri ve faziletli insanlarıyla görüşmüş, onların ilminden ve feyzinden faydalanmıştı. Bununla da yetinmemiş, güzel yurdumuzun doğu illerinde yaşayan mâneviyât erbabıyla görüşmek için oralara seyahatler etmiş, o güzel insanları tanıyıp dualarını almıştı.

Birkaç defa kendisine bu hatıralarını kaleme alması için rica etmiştim. Yoğun ısrarlarımın ne derece etkili olduğunu bilemem, ancak bu hatıraları sevgili kardeşim Ferman Karaçam ile kaydetmeye çalıştıklarını öğrendiğim zaman son derece sevinmiştim. İdarî çalışmaları ve kendisine zaman ayırmaya fırsat vermeyen uzun süreli rahatsızlıkları yüzünden hatıralarının tamamını tespit etmeye fırsat bulamamışlardı.

Raşit Bey'in kuvvetli bir hâfızası vardı. Sohbet konusu olan meseleye dair yıllar önce okuduğu bir kitaptan, sanki onu yeni okumuş gibi nakiller yapardı. Son hastalığı sırasında hastanede yatarken doktoru konuşturulmasını tavsiye etmiş, yenge hanım da bu münasebetle beni çağırmıştı. Sohbet sırasında inşallah iyileşeceğini ve hatıralarını tamamlayacağını söylediğimde hâfızasının zayıfladığını dile getirmişti.

Aziz dostum zengin bilgi hazinesini durmadan yenilerdi. Bir defasında kitapçıda, bir kısmı sol görüşlü yazarlara ait sekiz, on kitabı paket yaptırdığını görüp hayret etmiştim. Bu kitapları inceleme fırsatı bulamadığını, onları gözden geçirdikten sonra kitapçıya iade edeceğini söylemişti. Raşit Bey, kendisini tanıdığını zanneden dostlarını böyle bilinmeyen yönleriyle şaşırtırdı.

Hazırlanması yedi yıl süren *Riyâzü's-sâlihîn Peygamberimizden Hayat Ölçüleri* kitabını kaleme alırken onu daha iyi tanıma fırsatı bulmuştum. İslâmî konulara nüfuzu, onları ele alıp dile getirmesi beni kendisine hayran bırakmıştı. Bu sebeple onun hep yazması gerektiği kanaatinde idim. Bunu kendisine defâatle ifade etmiştim. İSAM'daki görevinin kendisine ayak bağı olduğunu, bu işi bırakması gerektiğini önceleri sık sık söylerdim. Yenge hanım da aynı kanaatte idi ve Raşit Bey'e bu yönde telkinde bulunmamı isterdi. Raşit Bey o zamanlar Diyanet İşleri Başkanı olan Mehmet Görmez, daha sonra Ali Erbaş beylere defalarca İSAM Başkanlığı görevini bırakmak istediğini söylediğini, onların hep geçiştirdiklerini, bunun üzerine onlara istifa dilekçesi yazıp göndereceğini bildirdiğini haber vermişti. Esasen onun nezâketi böyle bir şey yapmasına izin vermezdi. Nitekim yapamadı da. Ben de o günden sonra kendisini üzmemek için bu konuyu bir daha açmamıştım.

Her şeye rağmen *Riyâzü's-sâlihîn* şârihleri olarak yeni bir çalışma daha yapmayı düşünmüş, görüşümü arkadaşlarıma söylemiş, bunun üzerine zühd konusunda bir eser yazmayı benimsemiştik. İlk toplantımızı da İSAM'da Raşit Bey'in odasında yapmıştık. Meğer o günler, sevgili kardeşimi uzun süre yorup tüketecek ağır hastalığının başlamak üzere olduğu günlermiş.

Güzel Bir Âdeti

Raşit Bey'in güzel âdetleri vardı. Bunlardan biri ilgimi çekmişti. Cuma namazının farzından sonra hemen kalkmaz, bir şeyler okurdu. Esasen bu davranışı hadîs-i şerîfe uygundu. Zira hadîs-i şerîfte Cuma namazının farzını kıldıktan sonra, hemen bir başka namaza başlanmaması, biraz ara verilmesi tavsiye ediliyordu (Müslim, Cum'a 73, nr. 883).

Ona bu sırada ne okuduğunu sorduğum zaman, kendisinden çok istifade ettiği Erzurumlu âlimlerden ve 12 Eylül ihtilâlinde birlikte hapis yatıp işkence gördükleri faziletli Halis Emek hocaefendiden söz etti. Zaten Halis Efendi'nin derin ilminden sık sık söz eder, onun bazı tavsiyelerini naklederdi. Halis Efendi ona şu tavsiyede bulunmuş:

Cuma'nın farzını kıldıktan sonra istiğfâr et. Ardından 11, 15 veya 21 defa ***"Allâhümme ecirnî mine'n-nâr"*** zikrini söyle. Bu zikri ***"ve edhilne'l-cennete mea'l-ebrâr, yâ Azîzü yâ Gaffâr"*** diye bitir.

Daha sonra Enbiyâ sûresinin 87. âyeti olan ***"Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü mine'z-zâlimîn"*** âyet-i kerîmesini 10 defa oku.

Ardından bu âyet-i kerîmenin devamı olan ***"Festecebnâ lehû ve necceynâhü mine'l-gammi ve kezâlike nünci'l-mü'minîn"*** âyet-i kerîmesini okuyarak zikrini tamamla. Sonra da dilediğin duayı yap.

Ben de o günden sonra aziz dostumdan duyduğum bu güzel tavsiyeyi hem kendisini hem de gıyaben tanıyıp sevdiğim Halis Efendi'yi hatırlayarak uygulamaya çalışırım.

Raşit Bey'in İmtihanları

Allah Teâlâ bu güzel insanı değişik şekillerde imtihan etti. Onun en belirgin imtihanı sağlığı idi. Sapasağlam görünürdü. Fakat sık sık doktora gitmek zorunda kalırdı. Son ağır hastalığından önce, birkaç yıl boyunca haftada üç gün doktora gitmek zorunda kalmıştı. Bir gün sohbet sırasında ev halkının buna mutlaka çok üzüldüğünü belirttiğimde, mecbur kalmadıkça doktora gittiğini ailesine haber vermediğini söylemişti. Vefâtından sonra bir toplantıda bunu söylediğim zaman yenge hanım beni tasdik etmiş ve bu tavrına çok üzüldüğünü ifade etmişti. Raşit Bey bu açıdan da benzeri nâdir görülen bir insandı.

Bir kısmı Bolu ve Adapazarı'nda bulunan kızları ve torunlarıyla sık sık bir araya gelirlerdi. Onların birbirlerine tutkunluğuna hayran kaldığımı bildiği için, kızlarıyla bir araya gelişlerini bana haber verirdi. Son hastalığı sırasında torunların gürültüsünden rahatsız olabileceğinden söz ettiğimde onların varlığının kendisine iyi geldiğini belirtmişti.

O güzel ve halim insan muhtelif zamanlarda yazdıklarıyla da imtihan oldu.

Riyâzü's-sâlihîn Tercüme ve Şerhi'ni hazırlıyorduk. Bir defasında takriben 100'er hadisi paylaşmıştık. Bu kısmın tercüme ve şerhini bitirince, yazdıklarımızı birbirimize vermek üzere birer bilgisayar çıktısı alarak toplanacaktık. Üç buçuk ay kadar sonra kararlaştırdığımız gün İsmail Lütfi Bey ile buluştuk, Raşit Bey'in gelmesini bekliyorduk.

Aziz dostumuz o gün kederli bir yüzle yanımıza geldi. Onu üzen bir şey olduğunu anladık. Zaten elinde de bize vereceği bilgisayar çıktısı yoktu. Kendisinin evde olmadığı bir gün eve bir hanım misafir gelmiş, yanında da 5-6 yaşlarında bir kızı varmış. O günlerde bilgisayar öğrenen bu çocuk Raşit Bey'in

çalışma odasına girmiş, bilgisayarı açmış, Raşit Bey'in üç buçuk aydır üzerinde çalıştığı, bizim beklediğimiz hadis tercüme ve şerhini tamamen silmiş.

Olayı üzüntülü bir sesle hikâye ederken üç buçuk aylık emeğini yok eden o çocuk ve ihmalkâr annesi hakkında olumsuz bir şey söylemiyordu. Anlattıklarını heyecanla dinlerken, "yazdığın kısımları diskete kaydetmedin mi?" diye sordum. Kaydettiğini ve çekmeceye koyduğunu, çocuğun o disketi de bulup sildiğini söyledi.

O gün bu üzücü olayı anlatırken her zamanki gibi sâkin ve halîmdi. Üç buçuk aylık emeğinin kaybolmasına sebep olanların aleyhinde bir şey söylememesi dikkatimi çekmişti. Orada İsmail Lütfi Bey ile konuştuk. Dostumuzun kederini hafifletmek için zâyi olan kısmı üçe böldük ve o kısmı elbirliği ile yeniden hazırladık.

Raşit Bey'in başına bu tür başka kazalar da gelmiş. Doktora tezi için iki yıl çalışıp hazırladığı bilgi fişlerini 12 Eylül ihtilâlinin zâlimleri, onu hapse attıkları günlerde, yakınları korkudan kalorifer kazanına atıp yakmışlar. Tezini yeniden yazmış, İstanbul'a gelince onu psikiyatr Prof. Dr. Ayhan Songar'a okuması için vermiş. Ayhan Songar bu çalışmanın bir kısmını çıkarmış, onun beğendiği 130 sayfalık kısmını çantasına koymuş, maalesef bu çantayı da vapurda unutmuş. O kadar aramasına rağmen bulamamış.

İkinci asrın önde gelen hadis imamlarından Abdullah b. Mübârek hakkındaki hacimli eserini ikmâl etmek için uzun süre çalışmıştı. Daha sonra fotokopi nüshasının kenarlarına önemli birçok bilgi ilâve etmiş ve bu çalışmayı bir yayınevinin sorumlusuna teslim etmişti. Bir şirkete ait olan söz konusu yayınevi el değiştirince, bu değerli çalışması da kayboldu. Bu yayınevinin eski ve yeni yöneticilerini tanıyan bir arkadaşıma konuyla ilgilenmesini rica ettim. Bu yöndeki gayretlerimiz de neticesiz kaldı.

Hayatında birçok talebe yetiştiren, sohbetleriyle insanlara faydalı olan, Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nde dekan olduğu yıllarda fakültenin bütün binalarının yenilenmesine ve orada muhteşem bir caminin yapılmasına vesile olan, İSAM Başkanı olduğu zaman bu müessesenin maddî sıkıntılardan tamamen kurtulmasını sağlayan aziz dostumu Yüce Rabbim rahmetiyle kucaklayıp cenneti ve cemâliyle müşerref eylesin. Bizleri de Firdevs cennetinde onunla buluştursun. Âmin.

MESLEKTAŞIM VE ODA ARKADAŞIM "RAŞİT HOCA"

İsmail Lütfi Çakan

Yapmakta olduğum bir kitap çalışması dolayısıyla Abdükays Elçileri ile ilgili hadis-i şerifleri mütalaa ederken aldım vefat haberini Raşit Hoca'nın. Hicri 8. Yılda Bahreyn taraflarından Müslüman olup İslâm hakkında bilgi almak ve o bilgiyi hem yaşayıp hem de çevrelerindeki insanlara ulaştırmak maksadıyla kendi istekleriyle Medine'ye gelen bu heyet içinde, bu yolculuktan sonra Eşeccü Abdilkays diye ünlenecek, asıl adı el-Münzir olan sahâbî de vardı. Heyettekiler Medine'ye ulaşınca doğruca Hz. Peygamber'e koştular. Eşecc ise, hayvanların yanında kaldı, eşyalarını derleyip toparladı, devesini bağladı, güzel ve temiz elbiselerini giydi. Daha sonra Resul-i Ekrem *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzuruna çıktı. Efendimiz onu yanına oturttu. Tanışma ve niyet beyanı konuşmalarından sonra Hz. Peygamber bu zâta: *"Sende Allah'ın sevdiği iki haslet, özellik ve güzellik var: Hilim ve Enât"* buyurdu. Hilim, akıl, vakar ve sabır; Enât ise, sükûnet ve teennî ile hareket etmek, acelesizlik, sekinet demekti.

Benim kendisine hitap cümlem olan "Raşit Hoca"nın vefat haberi üzerine, yıllarca oda arkadaşlığı ve mesâi birlikteliği sonucunda hakkında edindiğim intibaya tam denk düşen bu hadis-i şerifi, bir yerde söz düşerse söylemek üzere hemen bir kağıda kaydettim. Bana söz düşmedi ama tabutu başında tezkiye konuşması yapan önceki Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez Bey, ilim ilavesiyle aynı hadis-i şerifi hatırlatarak söze başladı. İçimden "Raşit hoca"yı tanıyan kim olsa, hadisten haberi olmasa bile aynı sözleri söyler; ilim, vakar ve teenni kelimeleri ile hocayı anar ve gerçeği dile getirmiş olurdu" diye geçirdim.

On yılı aşkın oda arkadaşlığı süresince bir kez olsun acele edip telaşla koştuğunu, sesini yükseltip bağırdığını, herhangi biri hakkında –başkalarından

naklettiği sözler dışında- hakaret anlamına gelecek cümleler kullandığını hatırlamıyorum. İslâm ve ümmet-i Muhammed hakkında fevkalâde duyarlı, bilinçli ve dinamik bir iman hassasiyetine sahip olmasına rağmen tepkilerinde de aynı hassasiyete sahip çıkar, aşırıya kaçacak bir söz söylemez ve tavır göstermezdi. Hep aynı vakar içinde kalırdı. İtiraf etmeliyim ki kendisiyle ayrıştığım belki en belli başlı nokta bu idi.

Yaptığı bir iyilikten ya da farklı halden bahsetmek zorunda kaldığında "söylemesi ayıp" diye söze başlama âdetini, "Raşit Hoca"ya ait bir edep olarak hatırlamaktayım.

Hoca bildiğim kadarıyla aileden zengin biri değildi. Resmi veya özel herhangi bir kurum veya kuruluşa ortaklığı, senedi sepeti de yoktu. Maaşı yegâne gelir kaynağı idi. Fakat çevresindekileri ve tanıdığı servet ü sâman sahiplerini teşvik etmek suretiyle vesile olduğu hayır-hasenât müessese ve teşkilatları açısından fevkalâde zengin biriydi. Bu açıdan mal sahibi birçok zenginden çok daha zengindi. Raşit hocaya *"yaptırdıklarıyla zengin"* demek yerinde bir tespit olur. Yaptıklarının sayım ve dökümünü kirâmen kâtibinin kayıtlarına havale etmek en isabetli yoldur.

İlmî, fikrî, idarî, ticarî ve siyasî çevreler ve faaliyetlerle hep bilgili, bilinçli ve etkili bir hoca ve yönlendirici olarak birlikte olmuş ve fitneyi uyandırmadan hakka ve halka hizmet etme başarısını göstermiştir. Gösterişe ve reklama kesinlikle kaçmadan resmî görevine ek olarak sosyal, bilimsel ve kurumsal faaliyetlerini sürdürmüş ve bu yönüyle akademi dünyasının dışında ve fakat hayatın içinde olmayı başarmıştır.

Öyle sanıyorum ki, 1982 ihtilalinden sonra onu Erzurum'da içeri alıp sorgulayan sonra da İstanbul'a sürgün eden dönemin idarecileri, hocanın İstanbul'da vereceği hizmetleri hayal edebilmiş; "cezalandırma diye uygulamaya konulan işlemlerde büyük ikramların saklı olabileceği" gerçeğini sezebilmiş olsalardı, kesinlikle böyle bir işlemi yapmazlar, hocayı İstanbul'a kendi iradeleriyle göndermezlerdi. Ne demiş koca Erzurumlu; "Hak şerleri hayr eyler, Neylerse güzel eyler."

"Raşit Hoca"nın İstanbul'daki hayatında gözlemlediğim iki temel tavrı; Peygamberlerin iki ortak sünneti olan "İnananlara kol-kanat germek ve inançlı (muvahhid) nesiller yetiştirmek" eylemine gücü ölçüsünde sahip çıkmak

diye tanımlayabilirim. Bunu yaparken de Kitap ve Sünnet'ten başka bir ölçü tanımamak ve ne pahasına olursa olsun din kardeşliğini öncelemeye özen göstermek, onun yakınlarına, meslektaşlarına ve dostlarına örnek gösterilecek karakteristik temel mirasıdır, diye düşünüyorum.

Yetîm-i akrân, yetîm-i ahbâb ve yetîm-i ashâb'tan biri olarak Raşit Hoca'dan şikâyetçi olduğum bir konuyu da zikretmeden geçemeyeceğim. Özellikle *Riyazu's-sâlihin Tercüme ve Şerhi* üzerinde çalışırken bir araya geldiğimiz anlarda cep telefonunun çalmadığı; akıl danışan, medenî, ailevî, ticarî, siyasî ve dinî bir konuda kendisiyle istişare etmek isteyen bir arayanın olmadığı on dakikalık bir zaman bulamazdık. O günlerde cep telefonu olmayan M. Yaşar Kandemir hoca ve bendeniz çareyi hocaya telefonunu kapattırmakta bulmuştuk.

Taziye maksadıyla arayan bir meslektaş telefonda; "Hocam, öyle insanlar vardır, geriden büyük bilinir. Yakınlaşıp tanıdıkça küçülür. Öyleleri de vardır ki tanıdıkça büyür. Raşit hoca, biz Ankara'da kendisini tanıdıkça gözümüzde büyüdü" dedi. Ben de kendisine "Raşit Hoca'nın soyadı Küçük'tü" dedim, Meslektaşım cümleyi, "Evet, soyadı küçük, kendi büyük hocaydı" diye tamamladı.

Benim de artık söyleyecek bir şeyim kalmadı. Raşit Hoca, Allah sana gani gani rahmet eylesin. Bizleri cennetü'l-firdevs'inde buluştursun.

SEVGİ MEDENİYETİ'NDE İNSANLAR SEVDİKLERİYLE BİRLİKTE ANILIRLAR

Nazif Gürdoğan

BİR

Sevgiyle silahlanarak, Şeki'den Bursa'ya, Bursa'dan İstanbul'a gidenler, bulundukları şehirlerde geniş sevgi halkaları oluştururlar. Onlar iç dünyalarının zenginliklerini, dış dünyalarına yansıtarak, hiçbir ayrım gözetmeden, insanların hayatını kolaylaştırırlar, dünyanın şehirlerini güzelleştirirler. Onların pazarlarında, hiçbir zaman kavgaya yer verilmez, her alanda yalnızca sevgi alınır, yalnızca sevgi satılır.

Omuzundaki silahı kitap olan Raşit Küçük, "Sevgi Medeniyeti" kitabında sevgiyle silahlananların, düşüncelerini ve eylemlerini anlatır. Onların bilgilerinde ve bilgeliklerinde, yaşanan ve yaşanacak dünyalar arasında ayrım gözetilmez. Onlar yoksulluğun değil, yoksullar gibi yaşamanın erdem olduğu bilirler. Ve camilerle çarşıları bütünleştirerek, iki dünyayı birbirinden ayırmadan, altın oranda harmanlamasını başarırlar.

Birbirlerini Allah için sevenler, dünyada hiç ara verilmeyen ezanlarla, sevgi dünyasının mimarları olurlar. Erdem Bayazıt gibi, "Yeryüzü bana mescit kılındı / Ant verdim toprak şahit tutuldu / Her sabah her öğle her akşam / İkindiyle yıkanarak yatsıyla donanarak / Seslerden bir sesle fırınlanıp / Sularla polatlanan benim" diyerek, dünyanın neresinde yaşarlarsa yaşasınlar, kavga dünyasını sevgi dünyasına dönüştürürler.

Allah'ı sevmenin, Allah'ın sevgisini kazanmanın en güzel örnekleri, Avrupa'dan gelen İbn Arabi'yle, Asya'dan gelen Mevlana'nın, Anadolu'da Yunus'la buluşmalarıyla verilir. Onların yüzyılların içinde yorumlana yorumlana zenginleşen eserleri, "Sevgi Medeniyeti"nin kaynaklarını oluştururlar. Yahya Ke-

mal'in Türklerin, Viyana'ya kadar gitmelerini, Mesnevi okumalarına bağlaması, gönülleri kazanmasını bilen sevginin gücünü gösterir.

İKİ

"Sevgi Medeniyeti"nin temelleri, İslam'ın ana kaynaklarına ve İlk Müslüman'lara dayanılarak atılır. Sevgi sevdalısı Raşit Küçük "Görünmeyen Üniversite" kitabımızda anlatılan, Mehmet Zahid Kotku ve Esat Çoşan Hoca'ların yaşattıkları geleneğin bağlısı olarak, çevresinde geniş bir öğrenci halkası oluşturur. "İslam", "Kadın ve Aile", "İlim ve Sanat" dergilerinin, yöneticileri ve yazarları arasında yer alarak, kalıcı katkılarda bulunur.

Allah'ın ve Son Peygamber'in sevgisinde, yok olmasını bilenlerin medeniyetinde, "Görünen Üniversite"ler kadar, "Görünmeyen Üniversite"ler de büyük yer tutar. Ömür boyu öğrenmeye tutkun olan Raşit Küçük, her iki kesimdeki üniversitelerde görevler alır, sorumluluklar yüklenir. Ve bütün ömrünü öğretirken öğrenmeye, öğrenirken öğretmeye adar, her zaman, her yerde ya öğrenen, ya öğreten olmasını bilir.

İster ekonomik, ister siyasal, ister kültürel olsun hayatın bütün alanlarında, Allah'ın bilgisinin üstünde bilgi, bilgeliğinin üstünde bilgelik olmaz. Dünyanın bütün ormanları kalem, bütün denizleri mürekkep olsa, İlk Peygamber'le başlayan, Son Peygamber'le tamamlanan bilgileri ve bilgelikleri anlamaya ve anlatmaya yetmez. Bu yüzden "Sevgi Medeniyeti"nde, Kur'an ve Sünnet hayatın her alanında, asla batmayan güneşler olurlar.

Ana kaynakların ışığında yürüyenler, Yunus gibi "Sevelim sevilelim" derler, severler ve sevilirler. "Sevgi Medeniyet"inde insanlar, güçlerini sevdiklerinden alırlar. Bunun için üç Sünnet aşığı, Raşit Küçük, İsmail Lütfi Çakan, Yaşar Kandemir "Riyazü's Salihin" hadislerini, yorumlamaya yıllarını verirler. Son Peygamber'in, "Size iki şey bıraktım, onlara sımsıkı yapıştıkça, asla yolunuzu şaşırmazsınız", ilkesine bütün güçleriyle bağlanırlar.

ÜÇ

"Habibullah", "Allah'ın Sevgilisi" olan, Son Peygamber'in sevgisinde yok olanlar, Allah'ın sevgisini kazanmakta güçlük çekmezler. Onlar Allah'ın sevgisini kazananların, düşünen akılları, seven gönülleri, gören gözleri olacağını, düşünülmeyenleri düşüneceklerini, yapılmayanları yapacaklarını bilirler. Ve

oluşturdukları çekim alanında, Allah'ın verdiklerini kimsenin alamayacağını, Allah'ın vermediklerini kimsenin veremeyeceği gösterirler.

Kutsal Kitap'lar arasında Kur'an, nasıl en sonda gelse de, en başta yer alırsa, İslam Peygamberi de, en sonda gelse de, en başta yer alır. İnsanlık tarihinde "Sevgi Medeniyeti" ya da "Vahiy medeniyeti", Arnold Toynbee'nin "A Study of History" kitabında, ele aldığı bütün medeniyetlerin ana kaynağını oluşturur. Kutsal Kitap'lardan kaynaklanmayan medeniyetler, yüzyıllar içinde canlılıklarını yitirerek, yok olmaktan kurtulamazlar.

Vahiy sevgisiyle yoğurulanlar, savaşlarda çocukların öldürüldüğü bir dünyada, suçsuz bir insanı öldürmeyle, bütün insanlığı öldürme arasında fark olmadığını bilirler. Onlar Budapeşte'nin "Gül Babası"nı izleyerek, ellerinde kılıç değil, göğüslerinde gül taşırlar. Ve Sezai Karakoç'un "Gül Muştusu" şiirinde vurguladığı gibi, "Küçük askerlerini" cepheye, savaş yapsınlar diye değil, toprağa "Gül diksinler diye" gönderirler.

"Vahiy Medeniyeti" yaşanan ve yaşanacak iki dünyayı, bütünlük ve süreklilik içinde ele alır ve iki dünyayı birbirinden aşılmaz sınırlarla ayırmaz. İnananlar yaşanacak dünyanın güllerinin, Allah'ı bilen insanların elleriyle, yaşanan dünyada dikilen fidanlarla açılacağını bilirler. Ve Müslümanların düşünce ve eylem dünyalarında, bütün medeniyetler küresel "Sevgi Medeniyeti"ne, düşülmüş uzun dipnotlar olarak görülürler.

RAŞİT KÜÇÜK:
GÜZEL BİR DOSTUN HATIRASINA

Beşir Atalay

Önce, yakın zamanda ebedi hayatına uğurladığımız Raşit Hocamıza Rabbimden rahmet ve mağfiret dilerim.

Raşit Hocamızla yollarımız Erzurum'da kesişti: 1970'li yıllarda Erzurum'da yolların kesişmesi, orada olmak, o atmosferi birlikte yaşamak çok değerli idi. O yıllar, Erzurum bir bereket şehri olmuştu; değerli hocaların ve güzel öğrencilerin harmanlandığı, samimi ve sıcak ortamların oluştuğu, derin dostlukların kurulduğu bir huzur mekânı haline gelmişti. Erzurum zaten zengin İslami geleneği ile "Dadaş" diye anılan, dürüst, mert, cömert insan kalitesi ile istisnai bir şehrimizdir. Ancak, o yıllar şüphesiz bu özellikleri daha önde ve belirgindi.

Bu sebeple, önce o yılların Erzurum'unu biraz anlatmak gerekir. Raşit Beyi ben o yılların anıları ile anmak isterim.

O yıllarda Erzurum Üniversitesi muhafazakâr kesime akademik hayatın kapılarını açtı. Bizlerin başka üniversitelere asistan olarak girmemiz bile henüz mümkün veya kolay olmuyordu. Bu kapıları açan kişi ise, hep rahmetle andığımız üniversitenin rektörü Kemal Bıyıkoğlu idi. Türkiye'nin her tarafından ve yurtdışında doktorasını yapıp dönen kişilerden bütün fakültelere çok sayıda akademisyen geldi, yeni genç asistanlar zor sınavları başararak akademik hayata başladı. Bu manada, Erzurum Üniversitesi, Türkiye'de muhafazakâr kesimin akademik hayata girişi ve oradan diğer üniversitelere geçişi için bir merkez olmuştur. 1970-1980 yılları arası Erzurum Üniversitesi'nin en fazla geliştiği, hem kampüs alanı olarak düzene girdiği, hem fakülte sayısının arttığı, hem de akademik gelişmesinin yükseldiği yıllar olmuştur. Zaten kurulurken alanı geniş tutulmuş, Erzurumlular kırk bin dönüm arazi bağışlamışlar

iyi bir üniversite kurulsun diye. Bugün dahi Türkiye'de en organize ve rahat kampüslerden birisidir. Türkiye'de sadece 12 üniversitenin bulunduğu o dönemde Erzurum Üniversitesi doğudaki tek ve güçlü üniversite idi. Daha sonra bölgede kurulan üniversitelerin kurucu kadroları genelde Erzurum Üniversitesi'nden gitmişlerdir.

Bu dönemde Üniversite bünyesinde, Ankara İlahiyat Fakültesi'nden sonra bu alanda ikinci fakülte olarak, Erzurum İslami İlimler Fakültesi kuruldu. Erzurum'da Türkiye'nin güçlü İmam Hatip Liselerinden birisi ve ülkemizdeki dört Yüksek İslam Enstitüsünden birisi mevcut idi. O yıllarda İmam Hatip Lisesi mezunları kendi diplomaları ile herhangi bir üniversiteye giremiyor, ayrıca bir normal lise diploması alması gerekiyor ve bunun için de lisede fark derslerinden sınava girmesi gerekiyordu. Bu yıllarda her üniversite özerkti ve kararlarını kendi kurulları alabiliyordu, YÖK gibi merkezi bir kurum yoktu. İşte bu şartlarda, Erzurum Üniversitesi yönetimi çok önemli bir karar aldı; üniversiteye giriş sınavında yüksek başarı gösteren İmam Hatip Lisesi mezunlarını lise diploması istemeden, kendi okullarının diploması ile öğrenci olarak kabul edecekti. 1972-1973 eğitim yılında bunu uyguladı, üniversitenin her fakültesi ve bölümüne yüksek puanlarla çok sayıda başarılı İmam Hatip Lisesi mezunu genç geldi. Diyelim ki, benim bulunduğum İşletme Fakültesi'nin dahi yeni öğrencilerinin yarısı İmam Hatip Lisesi mezunu idi.

İşte, bu yıllarda bizler de üniversitede yeni akademik hayata başlayan gençlerdik. Dış dünyayla ilişkilerin ve ulaşımın daha sınırlı olduğu güzelim Erzurum hayatı içinde üniversite kampüsünde ve şehirde hepimizin hızlı tanışmaları, ilişkileri ve sıkı dostlukları gelişti. Üniversitedeki arkadaşlarla, İmam Hatip Lisesindeki öğretmen arkadaşlarla, Yüksek İslam Enstitüsündeki hocalarımızla, arkadaşlarımızla çok verimli, bereketli sohbet ve faaliyet ortamlarımız gelişti. O yıllarda Erzurum'da bulunan ve bu atmosferin oluşmasında rolü ve katkısı olan, çeşitli fakültelerde akademisyen, kimi şimdi rahmetli olmuş bazı arkadaşlarımızı, güzel dostlarımızı da burada anmak isterim: Mehmet Nazif Şahinoğlu, Yusuf Ziya Kavakçı, Şerafettin Gölcük, Raşit Küçük, İhsan Süreyya Sırma, İbrahim Erol Kozak, Mustafa Ünaldı, Ahmet Çimen, Turhan Soysal, Ruhi Özcan, Özer Sencar, Seyit Mehmet Şen, Ahmet Aksay, Nazif Gürdoğan, Süleyman Acar, şehir kesiminden Bahattin Sarıoğlu, Kadir Po-

lat, Bedreddin Atalar bunlardandır. Ayrıca, Muhammet Hamidullah, Tayyip Okiç, İsmail Cerrahoğlu gibi çok önemli isimler bir veya iki yıl İslami İlimler Fakültesi'nde hocalık ve yöneticilik yaptılar ve biz onlardan çok şey öğrendik. 1970-1980 yılları arası Erzurum atmosferi böyle bir zenginlik taşıyordu, hepimiz bu ortamdan nasibimizi alıyorduk. İşte, bu muhteşem dünyanın içinde tanıştığımız, birlikte olduğumuz, çok derin dostluk geliştirdiğimiz bir isim de Raşit Küçük hocamızdı. Raşit Bey, önce kısa süre İmam Hatip Lisesinde öğretmen, sonra ise Yüksek İslam Enstitüsünde hocalık yaptı, seksenli yılların başlarında da İstanbul'a gitti.

O yıllardaki Erzurum hayatımızın bir önemli boyutuna daha işaret etmeden bu atmosferi ve Raşit Beyle ilgili hatıralarımızı tamamlamak mümkün değildir; bu da öğrencilerle irtibatlar kısmıdır; birlikte çalışmalarımızda odak noktası da burasıdır. Başta da ifade ettiğim gibi, Üniversite yönetiminin o günün şartlarında devrim niteliğindeki kararından sonra Erzurum'a çok sayıda öğrenci geldi, kendi akademik çalışmalarımız yanında gençler olarak bizler bu öğrencilerle de ilgilenmek durumunda idik. Bizler için de bu büyük bir fırsat ve hizmet idi. Erzurum, öğrenciler için biraz da mahrumiyet ortamı idi, Türkiye'nin uzak yerlerinden buraya gelmişlerdi, özellikle ilk başlarda çok ilgiye ihtiyaçları vardı. Özellikle, İmam Hatip kökenli öğrenciler ekonomik olarak daha çok ihtiyacı olanlardı. Bu öğrencilerle her açıdan ilgilenen hocalarımızdan birisi, özellikle Yüksek İslam Enstitüsü kesiminde en başta Raşit Bey olmuştur. Öncelikle Yüksek İslam Enstitüsü kesimi ve aslında şehirde bütün öğrencilerle güzel irtibatlar kurulmuş, onların hem rahat ortamlarda eğitimlerini sürdürmeleri, hem kredi-burs gibi ihtiyaçlarının karşılanmasında hep yanlarında olunmuştur. Şehir içinde çok sayıda öğrenci evleri kiralanmış, yurtlarda sıra gelmeyenler için bu evler önemli sığınaklar olmuştur. Öğrenci evlerindeki sohbetlerde hocalarımız yer almış, öğrencilerin yetişmesine katkı vermişlerdir. İşte bu evlerdeki sohbetlerde Raşit Beyin çok emeği olmuştur.

Erzurum Milli Türk Talebe Birliği öğrencilerle ilgili çalışmalara şemsiye olmuş, her fakültenin MTTB derneği aktif hale getirilmiş, çok zengin kültür ve eğitim faaliyetleri bu şekilde çok düzenli olarak yürütülmüş, öğrencilerin iyi yetişmesi için seferber olunmuştur. O yıllarda, Erzurum MTTB daha ciddi bir çizgide yürümüş, hepimizin katkısı ile öğrenciler ülkemiz genelindeki

70'li yılların çatışmacı ortamından uzak tutulmuş, daha çok derslerine, genel olarak okumaya, yazmaya, kendilerini daha donanımlı yetiştirmelerine gayret edilmiş ve öncelik verilmiştir. O yıllarda Erzurum'da öğrenci olan çok sayıda arkadaşımız daha sonra akademik hayata geçmiş, düşünce ve yazı hayatı içinde olmuş, Türkiye'nin her köşesinde önemli başarılı çalışmalar içinde yaşamışlardır. İslami açıdan rehberlik etmede Raşit Bey ve diğer İslami İlimler Fakültesindeki hocalarımızın çok emeği olmuştur. Erzurum'un bahsettiğimiz on yılındaki insan bereketinde payı olanlardan birisi de Raşit Bey'dir.

Raşit Bey çok yumuşak mizaçlı, mütevazı, fedakâr bir insan idi. Yanında rahat edilen birisi idi. Her hali ile davranışı ile insanî tavrı ile ilişkilerindeki tutarlılığı ile ve hepsinden önemlisi güzel ahlakı ile sonuçta yaşayışı ile etkileyen, güven duyulan bir güzel Müslüman örneği idi. Biz öyle tanıdık, çevresi öyle tanıdı. İslamî heyecanı, hassasiyeti, kaygısı ile daima bir gayret içinde olmuştur. Öğrencilerin yetişmesindeki bitmez tükenmez enerjisini ve sabrını hepimiz biliriz.

Raşit Hocamızla ikimizin çok yakın, çok samimi bir dostluğumuz ve ilişkimiz olmuştur ve ömür boyu sürmüştür. İkimiz aynı yaşta olsak da o bana "abi" derdi, bu onun tarzı idi, daima çok mütevazı bir kişilik sergilemiştir. Bunda benim genelde biraz yaşımdan daha yaşlı görünmem ve halimden de kaynaklanır. Birlikte MTTB ile ve öğrencilerle yoğun şekilde ilgileniyorduk. O yıllarda bizim üniversitede İlim Yayma Cemiyeti'nin burslarını yürütme işini cemiyet benden istemiş ve kabul etmiştim. Üniversitede burs verilecek öğrencilerin seçimi, listelerin oluşturulması ve bu öğrencilere her ay burslarının ulaştırılması işini birkaç yıl yürüttüm. Üniversitemiz bünyesindeki Asistanlar Derneği'nin öğrenci burslarını da yürütüyordum. Bu konuda her fakültedeki akademisyen arkadaşlarla yardımlaşıyorduk. Burs alacak öğrencilerin seçiminde büyük hassasiyet gösteriyor, hem ihtiyaç durumu, hem de başarıyı birlikte değerlendiriyorduk. Bu konuda fakültelerdeki öğrenci temsilcisi arkadaşlardan da katkı alıyorduk. Raşit Beyle de burs alacak öğrencilerin seçiminde yardımlaşırdık, bazen başvuran öğrencilerin mülakatını beraber yapardık. Daima yakın bir istişare içinde olurduk. Ailelerimiz de görüşürlerdi. Benim hanımımın da Aksekili olması başka bir vesile idi. Sohbetlerimiz hepimiz için hâlâ andığımız, özlediğimiz yetiştirici ortamlardı.

Raşit Bey, çok sakin ve sabırlı bir hocamızdı; önemli konuları görüştüğünüz, karar vermek için istişare ettiğiniz veya analiz ve değerlendirmeler yaptığınız, hatta gelecek için yol haritası, strateji belirlemeye çalıştığınız ekip içinde farklı özellikte insanların, farklı mizaçların ve bakışların olması büyük değer taşır. İşte Raşit Bey böyle durumlarda ve toplantılarda sakin mizaçtı; acele etmez, sabırlıdır, telaş hiç etmez, büyük bir ağırbaşlılıkla dinler ve sonra yine aynı tevazu ve sakinlik içinde görüşlerini söyler. Aşırı iyimserlik veya bedbinlikten uzak durur, uç yaklaşımlardan kaçınır, daima makulün üzerinde durmaya çalışırdı. Doğruların ve gerekenlerin yapılması konusunda ise tam kararlıdır, hiç tereddüdü olmaz. Genelde tebessüm üzere ve çevresine pozitif enerji yayardı.

12 Eylül 1980 asker darbesi sonrası dernekler kapatıldı, soruşturmalar, takipler, işkenceler başladı. Erzurum'da üniversite üzerinde çok yoğunlaştılar. Her kesimden gözaltına alınanlar, uzun süre gözaltında kalanlar, soruşturma geçirenler, tutuklananlar oldu. 12 Eylül darbesi sonrası işkence ortamları ve uygulamaları en yaygın olgulardı. Raşit Beyle birlikte Erzurum'da 12 Eylül darbesi sonrası öğrencilere ilgimizden dolayı uzun gözaltı günleri ve sorgular yaşadık. İslamî kesimden, önce Yüksek İslam Enstitüsü'nden Raşit Bey gözaltına alındı, uzun sorgulamalardan geçti, çok baskılar uyguladılar. Daha sonra, Üniversite kesiminden ise ben ve her fakülteden MTTB temsilcisi öğrenciler, hatta İmam Hatip Lisesi'nden bir öğrenci, şehirden bir iş adamı ve yakın dostum doktor Kubilay olmak üzere 33 kişi gözaltına alındık, uzun sorgular ve işkenceler yapıldı. Gözaltı süresi 90 gündü ve bizler ortalama bir ay gayri insanî şartlarda, o karanlık işkence ortamlarında sorgulandık. Özellikle öğrencilere ve Kubilay'a çok işkence uyguladılar, o dönem yeni işkence teknikleri olan Filistin askısı gibi yöntemleri uyguladılar. Tek sebep öğrencilerle ilgilenmemiz, onların ihtiyaçlarına yardımcı olmamız, maddi yardım yapmamız ve ev sohbetlerine katılmamızdı. Bizler "irtica yanlısı" öğrencileri organize etmekle suçlanıyorduk. Raşit Beyle önceden istişare etmiş ve karar vermiştik; sorgulamalarda rahat olacağız, sorulduğunda yaptığımız çalışmaları anlatacağız, bir şey saklamayacağız, dürüst olacağız, zaten saklayacak bir şey yok ve biliniyor, biz öğrencilerle ilgili yaptığımız çalışmalardan memnunuz, yanlış yaptığımız ve pişman olacağımız hiçbir şey yok. Gereksiz savunmalara da girmeyeceğiz. Hamdolsun, bu kararımızı aynen uyguladık ve sonuçlarına da katlandık.

ÖRNEK BİR İNSAN
RAŞİT KÜÇÜK

Bugün ülkemizin önde gelen birçok akademisyeni, siyasetçisi, bürokratı ve iş adamı, Rahmetli Hocamızın Bahariye Mevlevihanesi'nde uzun yıllar boyunca icra ettiği 'Kalb-i Selim Sohbetleri'nden feyz almış, nasiplenmiştir. Rahmetli Hocamızın aziz hatırasına hürmeten hazırlanan bu Külliyatın, onun güzide mirasının gelecek nesiller tarafından da anlaşılmasına vesile olacağına inanıyor, hazırlanmasında emeği geçenleri tebrik ediyorum.

Recep Tayyip Erdoğan / Türkiye Cumhurbaşkanı

Kimin bir derdi var, hiç çekinmeden ona açardı derdini. Derdin türü ne olursa olsun derman olurdu elinden geldiğince. Öyle ki gün geldi, bir çok insan da "Raşit hocaya gitseniz" diyerek ona yönlendirir oldu derdi olanları. Muhteşem bir ünvanı oldu Raşit hocamızın: Dert babası. Evlenmek isteyenler bile kız istemeye onu götürür, nikahında şahit olmasını arzu eder, onun duasıyla yuva kurmak, yeni bir hayata başlamak isterdi. Sadece biz öğrenciler için değil, kendisini tanıyan herkesin gözünde âkil insan, "kendisine danışılan insan" vasıflarını da kazanmaya başlamıştı. Zaman içinde onun bu özelliği hayatın her alanında gelişti ve kendisinden faydalanılan bir istişare insanı olmasını sağladı. Meselelere akl-ı selim ve sağduyuyla yaklaşımı insanda muazzam bir motivasyon oluşturuyor, rahatlıyor ve psikolojik bir takviye vazifesi de görüyordu.

Prof. Dr. Ali Erbaş / Diyanet İşleri Başkanı

Raşit Küçük Hoca ile Abdullah b. Mübârek arasındaki benzerlikler, ülfet ve ünsiyetin de ötesindedir. Her şeyden önce Raşit Hoca, tıpkı Abdullah b. Mübârek gibi hadisçidir. Kelimenin tam anlamıyla o, modern zamanlarda bir zahittir. Zengin olmamasına rağmen talebelerini himaye gayreti ve ihtiyaçlarını gidermedeki cömertliği, Abdullah b. Mübârek'i aratmayacak boyuttadır.

Prof. Dr. Mehmet Görmez / İslâm Düşünce Enstitüsü Başkanı

Hocamızın akademideki branşı hadisti. Bundan mütevellit Peygamberimizin hayatını, bakış açısını çok iyi özümsemişti. Peygamber ahlakıyla kendisini yetiştirmişti. İslam Ansiklopedisi'nde yazdığı maddeler, imam hatip liseleri için yazdığı ders kitapları, yetiştirdiği öğrenciler, hatıralarda yaşayan bilgeliği ve dostluğu ile hocamız müstakbel nesiller için de hocalık yapmaya devam edecektir. Amel defteri nur gibi parlayacaktır.

Hilmi Türkmen / Üsküdar Belediye Başkanı

www.hayatyayinlari.com
9 786051 514550
twitter.com/hayatyayinlari
facebook.com/hayatyayinlari

ÖRNEK BİR İNSAN RAŞİT KÜÇÜK